

Suņu (gaļēdāju) mēris

Publicēts: 13.04.2021.

Gaļēdāju mēris ir akūta, kontagioza gaļēdāju dzīvnieku infekcijas slimība, kas raksturojas ar drudzi, elpošanas un gremošanas trakta gļotādas iekaisumu, pneimoniju, kā arī nervu darbības traucējumiem. Sevišķi jutīgi kucēni. Suņiem pēc pārslimošanas parasti paliek dzirdes, ožas, kustību traucējumi.

Ierosinātais ir Paramyxoviridae dzimtas suņu mēra vīruss. Vīruss ir samērā neizturīgs āreajā vidē. 600C vīruss iet bojā 30 minūšu laikā, bet 1000C – momentāni.

Uzņēmīgi ir vilki, lapsas, jenoti, ūdeles, seski, šakāļi un citi gaļēdāju dzimtas dzīvnieki. No mājdzīvniekiem visuzņēmīgākie ir jauni suņi līdz gada vecumam un kažokzvēri līdz 5 mēnešu vecumam. Citām dzīvnieku sugām un cilvēkam vīruss saslimšanu neierosina.

Infekcijas avots ir slimie un pārslimojušie dzīvnieki. Vīrusa rezervuārs dabā var būt jenotsuņi un klejojošie suņi. Inficēšanās visbiežāk notiek aerogēni, suņiem vienam otru apošņājot, bet var inficēties arī perorāli (caur muti), kā arī pārošanās laikā. No inficētajiem suņiem liela daļa var klīniski nenaslimst, bet vīrusu kādu laiku nēsāt. Laika posms no infekcijas slimības ierosinātāju iekļūšanas organismā līdz pirmo slimības pazīmju parādīšanās brīdim (inkubācijas periods) ir 2-7 dienas.

Slimības klīniskās pazīmes

Slimība var noritēt apslēptā (latentā), vieglā vai smagā formā. Vieglā forma raksturojas ar apātiju, samazinātu barības uzņemšanu, augšējo elpošanas ceļu iekaisuma pazīmēm un ir grūti atšķirama no citām slimībām. Saslimšanas smago formu parasti novēro nevakcinētiem kucēniem. Tiem, kuri inficējas pirmajās nedēļās (no nevakcinētām mātēm) novēro sirds deģenerāciju, asiņainu caureju un 2 nedēļu laikā tie iet bojā.

Vecākiem kucēniem (no vakcinētām mātēm) parasti saslimšana sākas ar temperatūras paaugstināšanos, ko bieži neievēro. Pēc dažām dienām novēro konjunktivītu, depresiju, vemšanu. Tad atkārtoti paaugstinās temperatūra un turas ilgāku laiku, parādās klepus un trokšņi plaušās, caureja un var veidoties organisma atūdeņošanās. Neārstēti dzīvnieki parasti iet bojā 2-4 nedēļu laikā. Mirstība (letalitāte) vidēji ir 50%, kucēniem līdz 6 nedēļu vecumam <100%. Nāves iemesls visbiežāk ir nervu darbības traucējumi.

Nervu darbības traucējumus var novērot reizē ar citām slimības pazīmēm vai bez tām, un bieži tie sākas 1-3 nedēļas pēc šķietamās atveseļošanās. Tos nav iespējams prognozēt. Pazīmes atkarīgas no skartās smadzeņu daļas. Akūtos gadījumos, kad skarta smadzeņu pelēkā viela, dzīvnieks ir nomākts, gul. Subakūtos gadījumos, kad skarta baltā viela novēro muskuļu trīcēšanu, parēzes un paralizes. Epileptiskām lēkmēm pārejot komatozā stāvoklī, dzīvnieks iet bojā.

Ja kucēni inficējas pirms zobu maiņas, var novērot zobu emaljas bojājumus, zobu virsmas grubuļainumu. Vīruss bojā redzes nervu un tikleni, kā rezultātā var iestāties aklums.

Profilaksē ļoti svarīga nozīme ir profilaktiskai vakcinācijai un nevakcinētu dzīvnieku pasargāšanai no kontakta ar nezināmiem un , jo sevišķi, apkārtklejojošiem suņiem. Kucēni no vakcinētām mātēm antivielas saņem ar pienu. Var uzskatīt, ka kucēns droši ir pasargāts 1 nedēļu (ja māte ir nevakcinēta), līdz 3-4 nedēļām (ja māte vakcinēta). Kombinētās vakcīnas droši var lietot no 6 nedēļu vecuma. No nevakcinētām mātēm kucēnu vakcināciju jāsāk ātrāk (no 3-4 nedēļu vecuma), izmantojot tikai mēra vīrusu saturošu vakcīnu. Latvijas Republikā reģistrētas 13 vakcīnas, kas paredzētas imunizācijai pret suņu mēri.

Saslimšanas gadījumā nekavējoties vērsties pie licencēta (sertificēta) veterinārārsta, kurš uzstādīs diagnozi un veiks nepieciešamo ārstēšanu.

<https://www.pvd.gov.lv/lv/sunu-galedaju-meris>